

Šejmas Hini

ZNANI SVET

„Nema problema!”¹ makedonski
Taksista je kriknuo a taksi je škripao
I na svakoj neobezbeđenoj okuki na prelazu,
Onda je dao gas.
„Berija! Berija! Berija!”
Kriknuo bi Vladimir Čupeski svaki put
Posle razbijanja čaše votke i napunio bi drugu
U tim danima i noćima '78.
Kad smo se teško treznili na Struškom
Festivalu poezije.
Rafael Alberti
Bio je „honouree” a Kaj Vesterberg,
Finski Hamlet obučen u crnu pamučnu tkaninu,
Znojio se „iz principa” (ili je to bila samo projekcija
Mojih severnjačkih suprotnosti onog koji nosi tvid?)

Takođe tamo: „Hans Magnus Encensberger.
Neočekivan. Oštar sa Panama šeširom,
U uštirkanom lanenom odelu krem boje. On se
Uprljao time.”
A umirujuće govoreći Danac
Iz avangarde, pogledom škiljeći gore u potporni luk,
Očiju jasnih kao voda i koralno dno
Ohridskog jezera. Prve njegove reči meni bile su:
„Zar niste vi sve ovo, ti mozaici i madone?
Vi ste jug. Vaše močvare bile su letnje močvare.”

* * *

U Beogradu pronašao sam svoj zapad-na-istoku.
„Belmuletsku melanholiju prodavnica sitnih prodavaca
I malih izloga. Bajato zrno ogrlice, grašak u konzervi,
Takođe, belmuletske starice na ulicama.
Crne marame, hodanje pravo, budno oko, ogrlice.”

¹ Ove dve reči pesnik koristi u originalu. (Prim. prev.)

Potom sam video muškarce sa fesovima što su napustili znani svet
Na kratkom i zaslađenom blatnjavom usovu kafe.

* * *

U ovom mirnom centru glavnih tačaka
Hartija za muve visi sa naše kuhinjske tavanice.
Med – traka i smrt – zamka, sirup Stiksa
Cedeći crnkasta zrna, ječam-šećer
Obavijen zasićenošću i gađenjem.
U hiljadu devetsto pedesetim
Od gvozdениh peći i rođaćkih grupa mirnih na mestu,
I hleb letnjih puteva.
I sada te izbeglice
Dolaze natrpane na blatobrane traktora i farmerska kola.
Na stražnjim točkovima, na kutijama-ručnim kolicima, kolicima za decu,
Na štapovima, na štakama, jedni drugima na ramenima,
Vidim taj potamneli, raspadajući smotuljak ponovo,
Neki lanac-sveta starog zlata što taj svet čuva od padanja
U oblaku-kipljenju sočiva kamere.

Zar nismo bili stvoreni za leto, senku i hladnoću
I buljenje kroz neka otvorena vrata u sunčevu svetlost?
Za izgubljenim rajem? Je li to ono što bejah učio?

* * *

Onaj stari smisao tragedije nastavlja se
Neshvaćen, na krajnjoj ivici
Uobičajenog, to me nikad ne napušta jednom.

Šteta što tada nisam znao (Kaju za ljubav)
Alegoriju Iligon Somberovu o Finskoj,
Onu gde su ranjenog anđela bila prenosila
Dva mladića s farme preko otvorenog polja:
Močvarno zemljište, svetlost širokog rečnog ušća, dalja obala
Sa fabričkim dimnjacima. Jesu li to socijalističke tridesete
Ili škriļjac i šljaka i zemlje baruštine od štete?
Anđeo prvog pričešća sa velikim belim krilima,
Beli zavoj oko njegovog čela, belo cveće u ruci,
Drži sebe u prostoru na pomoćnim nosilima
Između čovekovog deteta broj jedan u okruglom mekom šeširu
Neki dečak broj dva u kratkom sakou

I onom što mogu da budu čizme njegovog oca.
Alegorija, kažem, ali ko će da zna
Kako da shvati žalost ispravno, ili u potpunosti?

* * *

Otvorena vrata, stubovi, pohabano sedlo
I pravi granit kamene ploče stepenica sa pragom.
Ulazi drugi anđeo, sposoban kao uvek,
Prolazi svaku kuću sa stepenicama praga zamrljanim „Srpska kuća“.

* * *

Kako se ono stvarno nađe u onom što se sakupilo?
Postavi mi neko lakše pitanje,
Ali ovo skoro da znam:
Taksista, uprkos svojoj brzini, zakasnio je
Na čitanje poezije koje smo mislili da damo
U fabrici cementa u tim planinama.
Pa tako se tečni ručak sa drugovima menadžerima
Završio u sijesti i ošamućenim buđenjima
Baš pre sumraka. Onda, dnevnik kaže,
„Ljudi u pokretu, polje puno naroda.“
Teretni konji sa košarama uzbrdo vuku
Porodice, reka hodočašća koje se ne završava.
Danas je radnikov dan u sećanju
Na Generalni štrajk. Takođe i grčki pravoslavni
„Dan Bogomajke“.

Pratili smo pravac gde je tekla voda koja se isušila,
Štropoćuće kamenje, prigušeno gomilom koja žamori
Dok pada mrak. Prošli smo vodo-blagosiljatelj
Izdvojenog na njegovoj steni, Đoto-usukanog i sveštenečki opasanog
(„Čarobnjak“, kaže Vladimir) mašuci svojim krstom
Iznad limenog suđa i lonaca punih pekmeza držanih
Na vrhu planine, izvan crkve,
Nošene su ikone, vatre sveća, cveće
I slatki bosiljak u izobilju, neka vrste mise
Bila je slavljena ispred ikonostasa,
Kadionica se njihala i nošena je kroz gomilu.
Bio sam tamo ranije, izgledalo je, ali još sam
Od toga bio pohođen kao od neshvaćenog sna.
Prodaja svetinja. Male grupe

Koje su išle celog dana sad skupljajući se u prstenima,
Dopuštajući sebi probanje njihovog hleba i maslina.

* * *

Dok je Boingova utroba drhtala a mi smo se
Popeli u čistu vedrinu protokola
Službe kontrole leta, gostoljublje Lufthanze,
Sedeo sam vezan pojasom u skladu sa uputstvima,
Pušeci sve do minuta dok nije natpis *Zabranjeno pušenje* otišao
I to prihvatio kao svoju obavezu dok je vino sipano
Malko de haut en bas moje glave sa slušalicama.
*Nema problema.*² *Ja. Svi sistemi rade.*

(Sa engleskog preveo **Milan Đorđević**)

² Ove dve reči pesnik koristi u originalu. (*Prim. prev.*)